

A. Gałęzowska, B. Kirschke, U. Narożna-Szamałek

Łubowice, st. 1, gm. Koszkowo, woj.
poznańskie, AZP 48-30/36

Informator Archeologiczny : badania 29, 19-20

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Łącko, st. 6A
gm. Pakość, woj. bydgoskie
AZP 43-38/—

Uniwersytet Łódzki Katedra Archeologii

Badania prowadziła dr Lucyna Domańska. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Bydgoszczy, Uniwersytet Łódzki i Komitet Badań Naukowych. Piąty sezon badań. Osada i grobowiec megalityczny kultury pucharów lejkowatych.

Prace skoncentrowano w zachodniej części stanowiska, tuż przy krawędzi zwirowni. Przebadano łącznie 107 m², co daje 416 m² odkrytych we wszystkich sezonach.

Celem badań było zabezpieczenie zachodniej części stanowiska niszczonej przez zwirownię oraz zbadanie dalszego przebiegu układu kamieni zarejestrowanego w sezonach poprzednich. Badania jednoznacznie potwierdziły, iż na stanowisku mamy do czynienia z osadą z I/AB/ fazy kultury pucharów lejkowatych i nieco późniejszym grobowcem megalitycznym.

Rejestrowany również w poprzednich sezonach układ kamieni należy interpretować nie jako pozostałość po obiekcie mieszkalnym, a jako pozostałości grobowca megalitycznego kultury pucharów lejkowatych. Grobowiec ten miał kształt trapezu o długości ok. 25 m i usytuowany był na linii wschód-zachód. W części czołowej odkryto grób jamowy przykryty brukiem.

Zarejestrowany na stanowisku w sezonach poprzednich i w obecnym liczny materiał zabytkowy (ceramika i krzemienie) wiąże się z fazą I kultury pucharów lejkowatych. W fazie tej na niewielkim wzniesieniu założono osadę, z której później zgarnięto warstwę próchnicy. Próchnicę tę wraz z materiałem zabytkowym wykorzystano do usypania grobowca megalitycznego.

Materiały przechowywane są w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego. Przewiduje się kontynuowanie badań.

Łubcze, st. 38
gm. Jarczów, woj. zamojskie
AZP 94-92/—

Muzeum Regionalne im. Janusza Pe-
 tera w Tomaszowie Lubelskim

Badania prowadziła Jolanta Bagińska. Kurhan kultury ceramiki sznurowej.

*Literatura: *Archeologia Polski...*, s. 31-33.

Lubowice, st. 1
gm. Koszkowo, woj. poznańskie
AZP 48-30/36

Muzeum Archeologiczne w Poznaniu
 Poznańskie Towarzystwo Prehistro-
 ryczne

Badania prowadziły mgr mgr A. Gałęzowska, B. Kirschke i U. Narożna-Szamałek. Finansowane przez Spółkę EuRoPol Gaz SA w Warszawie. Pierwszy sezon badań. Osada ludności kultury pucharów lejkowatych, osada ludności kultury pomorskiej, osada z okresu wpływów rzymskich, ślad osadnictwa z młodszych faz wczesnego średniowiecza, punkt osadniczy z okresu nowożytnego (XVII w.?).

Stanowisko zostało odkryte w 1988 r. w trakcie badań powierzchniowych AZP W 1994 r., w związku z zaplanowaną inwestycją budowy gazociągu tranzytowego z Rosji

do Niemiec, przeprowadzono na nim badania weryfikacyjne. Z powierzchni oszacowanej na ok. 40 ha zebrano materiały pochodzące z czasów kultury łużyckiej, z okresu wpływów rzymskich, wczesnego średniowiecza i okresu nowożytnego.

Do badań ratowniczych zlecono obszar długości 130 m, krótszy od odcinka kolizji z gazociągiem, pierwotnie oszacowanego na 160 m.

Stanowisko usytuowane jest na krawędzi i górnych partiach stoku doliny Małej Welny. Badania wykopaliskowe wykazały, że w rzeczywistości zajmuje niższe partie stoku doliny.

W wykopie o powierzchni 90 x 13 m odkryto ogółem 68 obiektów, w tym 2 bruki?, palenisko, jamę z paleniskiem, 29 jam, jamy z dołkami posłupowymi oraz 26 jam słupów.

Materiał ruchomy wystąpił w obiektach w warstwach. Z obiektów pochodzi 615 fragm. ceramiki, 23 wytwory krzemienne, część oselki, fragm. przedmiotu kamiennego, 127 fragm. polepy, 123 fragm. kości, 38 węgli drzewnych. W warstwach stwierdzono 1488 fragm. ceramiki, 16 wytworów krzemiennych, małe kółko z brązu, 52 fragm. polepy, 24 fragm. kości i 1 węgiel drzewny.

Na podstawie wstępnego datowania obiektów rysują się 3 strefy użytkowania stanowiska. W części zachodniej zlokalizowano fragm. osady ludności kultury pucharów lejkowatych, w części środkowej — fragm. osady kultury pomorskiej, a w części wschodniej — trudne do interpretacji pozostałości z okresu nowożytnego (XVII w.?).

Materiał ruchomy z warstw wskazuje na zniszczenie osadnictwa kultury pucharów lejkowatych w części środkowej stanowiska przez osadnictwo kultury pomorskiej. Świadczy on także o wykorzystaniu badanego obszaru w okresie wpływów rzymskich oraz w młodszych fazach wczesnego średniowiecza.

Z przeprowadzonych badań ratowniczych można wyciągnąć następujące wnioski:

- granice stanowiska są odmienne od wykazanych w badaniach powierzchniowych — stwierdzono jego niższe położenie na stoku doliny,
- odkrycie osady kultury pucharów lejkowatych rozszerza dotychczasowe datowanie stanowiska, a ujawnienie osady pomorskiej i obiektów z XVII w. uściśla wcześniejszą chronologię.

Badania zostały zakończone.

Łukawa Kościelna, st. 17
gm. Wilczyce, woj. tarnobrzeskie
AZP 88-73/50

Polska Akademia Nauk Instytut Archeologii i Etnologii w Warszawie

Badania prowadziła dr H. Kowalewska-Marszałek. Finansowane przez Instytut Archeologii i Etnologii PAN. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kultury mierzanowickiej.

Stanowisko odkryte w trakcie tegorocznych systematycznych badań powierzchniowych na obszarze 88-73 AZP było penetrowane dwukrotnie: w marcu i kwietniu 1995 r., ponadto w kwietniu w jego obrębie przeprowadzono weryfikacyjne badania sondażowe. Położone jest na północ od doliny Opatówki, między Łukawą Kościelną a Wilzycami, na wysoczyźnie lessowej w rejonie lokalnej kulminacji, na terenie użytkowanym rolniczo, i zajmuje obszar ok. 0,5 ha. W warstwie ornej ujawniono liczne kości ludzkie występujące pojedynczo bądź w wyraźnych skupiskach — niewątpliwie pozostałości zniszczonych przez orkę grobów. Materiał zabytkowy znajdowany w trakcie prospekcji powierzchniowej, odnoszący się do kultury mierzanowickiej (m.in. paciorki z muszli, grocik krzemienny) występował na sąsiednich polach, w pewnym oddaleniu od szczątków ludzkich, i brak było pewności, czy oba rodzaje znalezisk można łączyć ze sobą. Dlatego też zdecydowano się przeprowadzić uzupełniające prace sondażowe w obrębie stanowiska.

Niewielki wykop o powierzchni ok. 10 m² założono na polu M. Stasiaka z Wilzyc, na krańcu wschodnim pola, w miejscu wystąpienia wyraźnego skupiska kości ludzkich. Natrafiono na 2 pochówki dziecięce, częściowo zniszczone orką: grób 1 — odpowiadający skupisku na powierzchni pola, oraz grób 2 — odsłonięty w spągu oraniny. Znajdowały się one na skraju północnym rozległego (o średnicy ok. 6 m), najprawdopodobniej kolistego